

KARTA PRAW PACJENTA

1. Prawo do ochrony zdrowia. (art. 68 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483.)
2. Prawo do informacji o przysługujących prawach pacjenta. (art. 11 ust 1 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (Dz.U. z 2016 r. poz. 186) zwanej dalej „ustawą o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta")
3. Prawo do świadczeń zdrowotnych odpowiadających wymaganiom wiedzy medycznej, opartej na dostępnych metodach i środkach zapobiegania, rozpoznawania i leczenia chorób, wykonywanych przez lekarzy dentystów i pielęgniarki, z należytą starannością i zgodnie z zasadami etyki zawodowej, a w sytuacji ograniczonych możliwości udzielenia odpowiednich świadczeń - do korzystania z rzetelnej, opartej na kryteriach medycznych jawnej procedury ustalającej kolejność dostępu do świadczeń. (art. 6 ust. 1 i 2, art. 8 ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta; art. 4 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (Dz. U. z 2015 r. poz. 464) zwanej dalej „ustawą o zawodach lekarza i lekarza dentysty"; art. 11 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1251), zwanej dalej: „ustawą o zawodach pielęgniarki i położnej")
4. Prawo do żądania, aby udzielający świadczeń zdrowotnych lekarz zasięgnął opinii innego lekarza lub zwołał konsylium lekarskie. Żądanie pacjenta, jak również odmowa spełnienia żądania powinny zostać odnotowane w dokumentacji medycznej. (art. 6 ust. 3 i 5 ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta)
5. Prawo do natychmiastowej pomocy medycznej w zakładach opieki zdrowotnej, ze względu na zagrożenie zdrowia lub życia pacjenta. (art. 7 ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta) Pacjenci z ostrym bólem i po urazach są przyjmowani poza kolejnością.
6. Prawo do intymności i poszanowania godności osobistej w czasie udzielania świadczeń zdrowotnych. (art. 20 ust. 1 ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta; art. 36 ust. 1 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty)
7. Prawo (pacjenta lub jego przedstawiciela ustawowego) do uzyskania przystępnej informacji od lekarza o swoim stanie zdrowia, rozpoznaniu, proponowanych oraz możliwych metodach diagnostycznych, leczniczych, dających się przewidzieć następstwach ich zastosowania albo zaniechania, wynikach leczenia, rokowaniu. Lekarz może być zwolniony z tego obowiązku na żądanie pacjenta. W sytuacji gdy rokowanie jest niepomysłne dla pacjenta, lekarz może ograniczyć informację o stanie zdrowia i o rokowaniu, jeżeli według oceny lekarza przemawia za tym dobro pacjenta. Lekarz może udzielać powyższych informacji, innym osobom tylko za zgodą pacjenta. (art. 31 ust. 1 - 3 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty; art. 9 ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta)
8. Prawo do wyrażania zgody na przeprowadzenie badania lub udzielenie innych świadczeń zdrowotnych, po uzyskaniu od lekarza odpowiedniej informacji. Jeżeli

obowiązujące przepisy prawa nie stanowią inaczej, zgoda pacjenta może być wyrażona ustnie albo nawet poprzez takie jego zachowanie, które w sposób nie budzący wątpliwości wskazuje na wolę poddania się proponowanym przez lekarza czynnościom medycznym. (art. 32 ust. 1 i ust. 7 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty; art. 16 ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta)

9. Prawo do wyrażenia w formie pisemnej zgody na zabieg operacyjny albo na zastosowanie metody leczenia lub diagnostyki stwarzającej podwyższone ryzyko dla pacjenta. (art. 34 ust. 1 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty)

10. Prawo do wyrażenia w formie pisemnej zgody (a w przypadku niemożności wyrażenia zgody w powyższej formie, za równoważne uważa się wyrażenie zgody ustnie złożonej w obecności dwóch świadków) na uczestnictwo w eksperymencie medycznym po uprzednim uzyskaniu informacji o celach, sposobach i warunkach przeprowadzenia przedmiotowego eksperymentu, spodziewanych korzyściach leczniczych lub poznawczych, ryzyku oraz o możliwości odstąpienia od udziału w eksperymencie, w każdym jego stadium. W przypadku gdyby natychmiastowe przerwanie eksperymentu mogło spowodować niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia jego uczestnika, lekarz obowiązany jest go o tym poinformować. (art. 24, art. 25 ust. 1 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty)

11. Prawo do dostępu do dokumentacji medycznej na wniosek pacjenta, jego przedstawiciela ustawowego lub osoby przez niego upoważnionej. Dokumentacja medyczna może być udostępniona: a) do wglądu, w tym także do baz danych w zakresie ochrony zdrowia, w siedzibie podmiotu udzielającego świadczeń zdrowotnych, b) poprzez odpłatne sporządzenie jej wyciągów, odpisów lub kopii, c) poprzez wydanie oryginału za pokwitowaniem odbioru i z zastrzeżeniem zwrotu po wykorzystaniu, d) za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej, e) na informatycznym nośniku danych. (art. 26 i 27 ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta)

12. Prawo do ochrony danych zawartych w dokumentacji medycznej oraz innych związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych. (art. 27 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 922); art. 24 ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta)

13. Prawo do zachowania w tajemnicy informacji związanych z pacjentem uzyskanych przez personel medyczny w związku z wykonywaniem zawodu z uwzględnieniem wyjątków przewidzianych w przepisach prawa. (art. 40 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty; art. 17 ustawy o zawodach pielęgniarzy i położnej; art. 13 i 14 ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta)

14. Prawo do uzyskania od lekarza dentysty informacji o realnej możliwości uzyskania świadczenia zdrowotnego u innego lekarza lub w zakładzie opieki zdrowotnej, jeżeli lekarz odmówił udzielenia świadczenia. (art. 38 ust. 2 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty)

15. Prawo do złożenia skargi na lekarza dentystę do rzecznika odpowiedzialności zawodowej przy właściwej izbie lekarskiej w przypadku podejrzenia postępowania sprzecznego z zasadami etyki i deontologii zawodowej oraz w przypadku naruszenia

przepisów o wykonywaniu zawodu lekarza. (art. 53 ustawy z dnia 2 grudnia 2009 r. o izbach lekarskich (Dz. U. z 2016 r. poz. 522))

16. Prawo do rejestracji u świadczeniodawcy w szczególności: osobiście, przez osoby trzecie i telefonicznie. (§13 załącznika do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 8 września 2015 r. w sprawie ogólnych warunków umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej (Dz. U. 2015, poz. 1400))

17. Prawo do zgłaszania osobom wykonującym zawód medyczny, Prezesowi Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych lub podmiotowi odpowiedzialnemu za

wprowadzenie produktu leczniczego do obrotu, działania niepożądanego produktu leczniczego. (art. 12a ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta)

SZCZEGÓLNE PRAWA MAŁOLETNIICH I OSÓB UBEZWŁASNOWOLNIONYCH W TRAKCIE UDZIELANIA ŚWIADCZEŃ ZDROWOTNYCH

Pacjent poniżej 18 roku życia ma prawo do korzystania z większości praw przysługujących osobom dorosłym w trakcie korzystania ze świadczeń zdrowotnych z uwzględnieniem uprawnień przedstawicieli ustawowych lub opiekunów faktycznych.

1. Pacjentowi, który nie ukończył 16 lat, lekarz udziela informacji w zakresie i formie potrzebnej do prawidłowego przebiegu procesu diagnostycznego lub terapeutycznego i wysłuchuje jego zdania. (art. 31 ust. 7 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty)

2. Pacjentowi, który ukończył 16 lat, lekarz ma obowiązek udzielić przystępnej informacji o jego stanie zdrowia, rozpoznaniu, proponowanych oraz możliwych metodach diagnostycznych, leczniczych, dających się przewidzieć następstwach ich zastosowania albo zaniechania, wynikach leczenia oraz rokowaniu. (art. 31 ust. 1 i ust. 5 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty)

3. Pacjent, który ukończył 16 lat, ma prawo do wyrażenia zgody na przeprowadzenie badania lub udzielenie innych świadczeń zdrowotnych przez lekarza. W przypadku osoby całkowicie ubezwłasnowolnionej zgodę wyraża przedstawiciel ustawowy tej osoby. Jeżeli osoba taka jest w stanie z rozeznaniem wypowiedzieć opinię w sprawie badania, konieczne jest ponadto uzyskanie zgody tej osoby. (art. 17 ust. 1 ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta; art. 32 ust. 4 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty)

4. W zastępstwie pacjenta małoletniego (powyżej 16 roku życia - w przypadku braku decyzji, a poniżej 16 roku życia - w każdym przypadku), pacjenta całkowicie ubezwłasnowolnionego lub niezdolnego do świadomego wyrażenia zgody na przeprowadzenie badania lub udzielenie innych świadczeń zdrowotnych, zgodę taką ma prawo wyrazić jego przedstawiciel ustawowy (tzw. „zgoda zastępcza”). W przypadku braku przedstawiciela ustawowego prawo to, w odniesieniu do badania, może wykonać opiekun faktyczny. (art. 17 ust. 2 ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta)

5. Pacjent, który ukończył 16 lat, osoba ubezwłasnowolniona albo pacjent chory psychicznie lub upośledzony umysłowo, lecz dysponujący dostatecznym rozeznaniem,

ma prawo do wyrażenia sprzeciwu co do udzielenia świadczenia zdrowotnego, pomimo zgody przedstawiciela ustawowego lub opiekuna faktycznego. W takim przypadku wymagane jest zezwolenie sądu opiekuńczego. (art. 17 ust. 3 ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta)

6. W przypadku zastosowania zabiegu operacyjnego albo metody leczenia lub diagnostyki stwarzającej podwyższone ryzyko dla pacjenta, w stosunku do pacjenta, który ukończył 16 lat, wymagana jest również (obok zgody przedstawiciela ustawowego) jego zgoda udzielona w formie pisemnej (34 ust. 4 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty)

7. Udział małoletniego oraz osoby całkowicie ubezwłasnowolnionej w eksperymencie medycznym jest dopuszczalny tylko za pisemną zgodą jego przedstawiciela ustawowego. Jeżeli pacjent ukończył 16 lat bądź też nie ukończył 16 lat/ jest całkowicie ubezwłasnowolniony, ale jest w stanie z rozeznaniem wypowiedzieć opinię w sprawie swego uczestnictwa w eksperymencie, konieczna jest także jego pisemna zgoda. (art. 25 ust. 2 i 4 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty)

8. W celu zminimalizowania bólu i dyskomfortu w trakcie trwania badania klinicznego, przysługuje prawo do zapewnienia udziału w przedmiotowym badaniu, personelu posiadającego wiedzę i umiejętności w zakresie postępowania z małoletnimi oraz zastosowania metod służących minimalizacji dyskomfortu związanego z wykonywanym badaniem. (§ 23 pkt 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 30 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobu prowadzenia badań klinicznych z udziałem małoletnich (Dz. U. Nr 104, poz. 1108))

W każdej sytuacji, gdy uważasz, że Twoje prawa są niewłaściwie realizowane skontaktuj się z Rzecznikiem Praw Pacjenta:

**Ogólnopolska bezpłatna infolinia Biuro Rzecznika Praw Pacjenta: 800 190 590
(z telefonów stacjonarnych i komórkowych) czynne pn.–pt. 9:00–21:00**

ul. Młynarska 46, 01-171 Warszawa sekretariat@bpp.gov.pl